

prima instanță: A. Gafton
instanța de apel: N. Vascan, A. Bostan, V. Negru

dosarul nr. 3ra-570/16

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Graur Alexei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 iunie 2015,

c o n s t a t ă:

La 23 ianuarie 2015 Graur Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că s-a adresat cu o cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cimișlia, prin care a solicitat să-i fie prezentată informație despre modalitatea de calculare a pensiei stabilite pentru el.

Nefiind de acord cu răspunsul primit, la 29.09.2014 a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cimișlia o pretenție prin care și-a exprimat dezacordul cu excluderea din stagiul de cotizare a anilor lucrați la firma „Agrocomplex” SRL și la ÎM „Fitofarm” SRL și ca urmare excluderea venitului asigurat pentru anii 1989-1993.

Indică că a fost angajat în calitate de agronom la firma „Agrocomplex” SRL și la ÎM „Fitofarm” SRL, semnînd cu întreprinderile date contracte de muncă.

Din motiv că certificatul de salarizare, eliberat de întreprindere, din spusele Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cimișlia și menținute de organul ierarhic superior - Casa Națională de Asigurări Sociale, a fost semnat de către fostul contabil-șef al întreprinderii, acesta fiind eliberat din funcție la 01.06.2000, anii

lucrați la firma „Agrocomplex” SRL și ÎM „Fitofarm” SRL nu au fost incluși în stagiul de cotizare.

Din același motiv au fost ignorate și datele din forma 4BASS, prezentate de întreprinderi. Din spusele pîrîtului, fondurile de retribuire a muncii pe firma „Agrocomplex” SRL și ÎM „Fitofarm” SRL, în raport cu numărul de angajați pe anii 1989-1993, nu corespunde cu mărimea salariului prezentat. Or, această confirmare intră în contradicție cu datele prezentate de întreprindere, prin anexarea copiilor din actele ce confirmă salarizarea și reținerile din salariu conform normelor stabilite.

Constată că în baza conturilor personale a fost efectuată salarizarea conform condițiilor de salarizare pe întreprindere, au fost efectuate reținerile și transferurile bănești în bugetul de Asigurări Sociale pentru fiecare lucrător în parte și pentru întreprindere în întregime. Datele din listele de salarizare în întregime pe întreprindere, adică numărul de angajați, fondul de salarizare și reținerile din fondurile de salarizare transferate în buget, coincid totalmente cu datele din darea de seamă și din forma 4BASS prezentate de întreprindere la fondul de asigurări sociale.

Indică că la 04.02.2014 de către reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost efectuat un control cu scopul de a stabili dacă la întreprindere este păstrată documentația necesară și că datele prezentate în extrase sunt elaborate conform documentației contabile. Ca rezultat, conform actului de verificare a documentelor, s-a stabilit că la întreprinderi sînt păstrate toate actele necesare și că datele incluse în certificate corespund calculării și achitărilor salariale, reținerilor din salarii, indicate în dările de seamă către fondul social și organele fiscale.

Consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat nu recunoaște stagiul de cotizare și salarizarea și nu ia în calcul contribuțiile de asigurări sociale pentru anii 1989-1993.

Conform scrisorii Casei Naționale de Asigurări Sociale pensia a fost calculată pentru o perioadă mai favorabilă de 60 de luni consecutive cuprinse între anii 1979-1984, însă cea mai favorabilă perioadă de salarizare este cuprinsă între anii 1989-1993, ani pe care Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i ia în calcul la calcularea mărimii pensiei.

Menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a contestat stagiul de cotizare cuprinși între anii 1989-1993, lucrați la firma „Agrocomplex” SRL și la ÎM „Fitofarm” SRL, însă prin faptul că certificatul de salarizare a fost semnat de contabilă eliberată din funcției se subînțelege că nu este recunoscut nici acest stagiul de cotizare.

Solicită recunoașterea stagiului de cotizare și valabilitatea certificatelor de salarizare eliberate de firma „Agrocomplex” SRL și ÎM „Fitofarm” SRL pentru perioada cuprinsă între anii 1989-1993.

Prin cererea de concretizare a cerințelor reclamantului Graur Alexei solicită recunoașterea ca ilegal refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-2073/14 din 24.12.2014 cu privire la neincluderea stagiului de cotizare a reclamantului realizat pentru perioada 01.12.1991-18.03.1994 la ÎM „Fitofarm” SRL și pentru perioada 27.11.1989-23.11.1991 la „Agrocomplex” SRL și neincluderea în calculul venitului asigurat și realizat conform certificatului cu privire la salariu nr.03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL și nr.4 din 23.09.2013 eliberat de „Agrocomplex” SRL.

La fel, solicită și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze cuantumul pensiei stabilite pentru limita de vîrstă cu includerea venitului asigurat, confirmat prin certificatul cu privire la salariu nr.03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL pentru perioada 01.12.1991-18.03.1994 și nr.4 din 23.09.2013 eliberat de „Agrocomplex” SRL pentru perioada 27.11.1989-23.11.1991, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite diferența dintre suma pensiei la momentul stabilirii ei pînă la momentul pronunțării hotărîrii judecătorești, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 iunie 2015 acțiunea a fost admisă. A fost recunoscut ca ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-2073/14 din 24 decembrie 2014 cu privire la neincluderea stagiului de cotizare a reclamantului realizat pentru perioada 27.11.1989-23.11.1991 la „Agrocomplex” SRL și neincluderea în calculul venitului asigurat și realizat conform certificatului cu privire la salariu nr. 03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL și nr. 4 din 23.09.2013 eliberat de „Agrocomplex” SRL.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Graur Alexei cuantumul pensiei stabilite pentru limită de vîrstă, cu includerea venitului asigurat, confirmat prin certificatul cu privire la salariu nr. 03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL pentru perioada 01.12.1991 – 18.03.1994 și nr. 4 din 23.09.2013 eliberat de „Agrocomplex” SRL pentru perioada 27.11.1989 - 23.11.1991.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Graur Alexei diferența dintre suma pensiei de la momentul stabilirii ei pînă la data punerii în executarea a hotărîrii.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 03 iulie 2015 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii apelate și emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Socoale a Republicii Moldova și menținută hotărîrea primei instanțe.

Instanța de apel la emiterea deciziei a menționat că conform art. 1 din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, *pensie de asigurări sociale de stat* reprezintă un drept bănesc convenit asiguratului, în condițiile prezentei legi, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Conform art. 53 alin. (1) din aceeași lege, pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară și cea posterioară intrării în vigoare a prezentei legi. Formula de calcul al pensiei în aceste cazuri este redată în anexa nr.4, parte integrantă a prezentei legi, iar conform art. 51 alin. (1) din această lege, stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit.

Art. 52 alin. (3) din această lege prevede că venitul asigurat se confirmă prin documentele eliberate de întreprinderi, organizații, instituții în care și-au desfășurat activitatea asigurații sau de organele ierarhic superioare, precum și de arhive.

Conform pct. 20 și 21 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 417 din 03 mai 2000, stagiul de cotizare se stabilește în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau altei activități, care se includ în stagiul de cotizare, sau a documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă. Stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit.

Luând în considerație normele de drept menționate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat a stabilit că argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale referitor la nevalabilitatea certificatelor cu privire la salariu nr. 03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL pentru perioada 1991-1994 și nr. 4 din 23.09.2013 eliberat de SRL „Agrocomplex” pentru perioada 1989-1991 nu pot fi reținute. Or, potrivit procesului-verbal al Adunării generale a fondatorilor ÎM „Fitofarm” SRL din 01.06.2001, în legătură cu sistarea activității economice a întreprinderii, aceștia au împuternicit pe fosta contabilă a întreprinderii Popa Ana să elibereze și să semneze toate documentele ce țin de evidența contabilă a întreprinderii pentru toți solicitanții.

Instanța de apel a apreciat că argumentul invocat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în conformitate cu care salariul indicat în darea de seamă forma 4BASS la fondul de retribuire a muncii pe ÎM „Fitofarm” SRL în raport cu numărul de angajați pe anii 1992-1993 nu corespunde cu salariul prezentat, este formal, declarativ și contradictoriu, fiind combătut prin Actele de verificare a documentelor

din 04.02.2014, întocmite de către însăși apelantă ca urmare a controlului efectuat atât la ÎM „Fitofarm” SRL cât și la „Agrocomplex” SRL, din care rezultă că, sumele indicate în certificatul de salariu nr.03 din 23.09.2013 eliberat de ÎM „Fitofarm” SRL pentru perioada 1991-1994 și nr.4 din 23.09.2013 eliberat de firma „Agrocomplex” SRL pentru perioada 1989-1991, sînt veridice și din toate sumele s-au reținut cotele de asigurări sociale, conform legislației.

Prin urmare, instanța de apel a susținut constatările primei instanțe referitor la faptul că Graur Alexei întrunește toate condițiile pentru a-i fi calculată mărimea pensiei cu includerea stagiului de cotizare pentru perioada 1991-1994 realizat în cadrul ÎM „Fitofarm” SRL și pentru perioada 1989-1991 realizat în cadrul SRL „Agrocomplex”, motiv din care instanța întemeiat a anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-2073/14 din 24.12.2014.

La 10 februarie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Casa Națională de Asigurări Socoale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea lui, casarea deciziei recurate și emiterea unei noi hotărîri prin care a respinge acțiunea.

În motivarea recursului recurentul a invocat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond. Au fost aplicate eronat normele de drept material.

Susține că în situația în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare și la determinarea venitului mediul lunar asigurat.

În acest sens menționează că conform datelor documentelor din dosarul de pensionare reclamantul, începînd cu 23.09.2013 beneficiază de pensie parțială pentru limită de vîrstă, pentru un stagiul total de cotizare de 25 de ani 03 luni, necesar fiind 31 ani 5 luni pentru o pensie completă pentru limită de vîrstă.

La stabilirea pensiei au fost prezentate certificatele cu privire la salariu nr.4 din 23.09.2013 pentru perioada de activitate la firma științifică de producție „Agrocomplex” SRL - 1989-1991 și nr.3 din 23.09.2013 la ÎM „Fitofarm” SRL - 1991-1994 care nu au fost luate în calcul.

Potrivit art.30 al Legii nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Conform materialelor de control s-a constatat, că certificatul cu privire la salariu nu este valabil, deoarece este semnat de fostul contabil șef care nu mai activează la această instituție de la 01.06.2000, iar contractul din 04.01.1992 prezentat de reclamant ce vizează activitatea lui în cadrul instituției date este semnat

de conducătorul acesteia în persoana dlui Denisenco P.I, care potrivit carnetului de muncă a fost angajat la ÎM „Fitofarm” SRL la 16 martie 1992 în funcție de agronom tehnolog.

Totodată menționează că salariul indicat în darea de seamă 4 BASS la fondul de retribuire a muncii pe entitatea ÎM „Fitofarm” SRL în raport cu numărul de angajați pe anii 1992-1993 nu corespunde cu salariul prezentat, iar pentru anul 1994 lipsește fondul de salarizare și respectiv achitarea contribuțiilor de asigurări sociale.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în

cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru